

LESBRIEF: GOED IN GESPREK OVER VERKEERDE INFORMATIE

Competentie

- Media doorgronden
- Reflecteren op mediagebruik

Onderwerp

Goed in gesprek over verkeerde informatie, desinformatie.

Met video's en voice-overs van o.a. bekende TikToker Marieke Kuypers.

Lesdoelen

- De student kan aangeven hoe hij/zij in de geschetste situaties zou handelen.
- De student kan argumenten aandragen waarom hij/zij bepaalde reacties zou geven.

Te leveren producten

n.v.t.

Tijdsduur

Zelf te bepalen

Niveau 3 | 4

Benodigheden

- [Powerpoint](#)

Tip: de powerpoint werkt het beste als je hem even 5 minuten laat laden. Het bestand bevat namelijk geluidsfragmenten en animaties.

In te zetten bij zorgopleidingen

- Burgerschap
- SLB
- Mediawijsheid

Beginsituatie

De student heeft wellicht gehoord van desinformatie. De koppeling tussen desinformatie en de zorgpraktijk is nog niet of nauwelijks gemaakt. Hoe er in de beroepspraktijk omgegaan kan worden met desinformatie is nog onbekend voor de student.

Vooruitkijken | 10 min.

- Voorkennis
- Instructie

In deze les worden drie casussen besproken over situaties in de zorgpraktijk waarbij desinformatie voorkomt. Je kunt ervoor kiezen om alle casussen in één les met de studenten te bespreken, maar je kunt er ook voor kiezen om op meerdere momenten één casus te bespreken of alleen die casus aan te bieden die past bij de doelgroep.

Bij deze les hoort een powerpoint, die je [hier](#) kan downloaden. De drie casussen worden stapsgewijs uitgelegd aan de student. Door te luisteren naar de geluidsfragmenten krijgt de student steeds meer informatie over de situatie. Nadat de casus is toegelicht wordt er een dilemma voorgelegd waarover je het gesprek met elkaar kunt voeren. Door het gesprek met elkaar te voeren over hoe te handelen in dergelijke situaties, leert de student wat desinformatie voor invloed kan hebben op de zorgpraktijk.

Je kunt zelf bepalen hoeveel tijd je neemt voor elke casus en hoe diep je wilt ingaan op de situaties. Nadat de casussen zijn toegelicht doen we suggesties voor werkvormen die je kunt inzetten om met de studenten het gesprek over desinformatie aan te gaan. Naast werkvormen, bieden we ook een challenge aan.

Uitvoering | 40 min.

Start de les met het bekijken van de video van Marieke (zie powerpoint). Marieke Kuypers is een bekende TikToker die in haar video's aandacht vraagt voor desinformatie. Marieke stelt zichzelf voor in de video. Ook vertelt ze kort iets over desinformatie en nepnieuws. Marieke legt uit dat de studenten naar situaties gaan kijken, waarbij ze elke keer een dilemma voorgeschoteld krijgen. Wat zouden de studenten doen in deze situaties?

Hieronder worden drie casussen beschreven. Deze informatie is uitsluitend voor de docent bedoeld om een afweging te maken welke casus past bij de doelgroep. Deel deze informatie niet met de student. Bij elk dilemma zijn schuingedrukt vragen toegevoegd die je kunnen helpen bij het voeren van het gesprek. Ook worden er bronnen gedeeld die kunnen dienen als verdieping voor de docent.

Terugkijken | 10 min.

- Reflectie

Sluit de les af door de studenten te vragen wat ze ervan vonden. Welke casus blijft je het meest bij? Bij welke casus wist je niet zo goed hoe je het best moest handelen?

Anwar is 18 jaar ...

en heeft een licht verstandelijke beperking. Daarom woont hij begeleid. Karima is de begeleidster van Anwar. Ze kent hem goed, al sinds hij 12 jaar is. Anwar is normaal gesproken een stille jongen. Maar de laatste tijd is zijn gedrag veranderd. Hij gaat veel uit, heeft stoere praatjes en komt opeens elke dag laat uit zijn bed. Karima maakt zich zorgen. Ze begrijpt niet waar dit gedrag vandaan komt. Per toeval ziet ze dat Anwar een website met datingtips wegklikt. Even later vangt ze in de hal een gesprek op tussen Anwar en een vriend, Sem. Anwar vertelt dat hij van een datingcoach op Instagram heeft geleerd dat een meisje als ze 'nee' zegt toch 'ja' bedoelt. Anwar is van plan haar te zoenen, ook als ze dit niet wil.

→ **Dilemma 1:** Moet Karima ingrijpen? En zo ja, hoe? Wat zou jij doen? Past jouw reactie bij de rol van zorgverlener?

Karima gaat het gesprek aan met anwar.

Ze ontdekt dat Anwar geobsedeerd bezig is met het online versieren van vrouwen. Aangemoedigd door online datingcoach Pedro. Karima ontdekt dat Pedro zichzelf op sociale media presenteert als een rijk persoon die bij de jetset hoort. Pedro laat artikelen aan Anwar lezen die niet waar blijken te zijn. Alleen maar om zoveel mogelijk geld te verdienen. Karima maakt zich zorgen, omdat Anwar sociaal minder vaardig is en verkeerde informatie dit alleen maar erger kan maken.

→ **Dilemma 2:** Hoe zou jij het gesprek voeren met Anwar?

- Zou je Anwar informatie geven met een andere boodschap dan de artikelen van Pedro?
- Mag je het lezen van de artikelen van de datingcoach verbieden? Hoever mag jij als zorgverlener hierin gaan?
- Hoe kun je ervoor zorgen dat Anwar ziet dat het verkeerde informatie is die hij van de datingcoach krijgt?

Relevante bronnen bij deze casus:

- [Uitgeschreven casus met gesprekshandleiding](#)
- [Online met een beperking – Mediawijsheid.nl](#)
- [Leuker Online](#)

Paula is een dame van 78 jaar.

Een vrolijke vrouw, maar sinds corona maakt ze zich heel veel zorgen. Rick is de thuiszorgmedewerker van Paula en komt bij haar langs. Als hij binnenkomt zegt Paula dat Rick zijn mondkapje af kan doen. Paula kan namelijk geen corona meer krijgen zegt ze. Rick is verbaasd en ziet dan een berg vitamine C-tabletten op de tafel liggen.

—————> **Dilemma 1: Moet Rick iets over de tabletten zeggen? En zo ja, hoe? Wat zou jij doen?**

- Wat zou jij gebruiken om Paula te overtuigen? Boeken, artikelen, experts?
- Past het bij de rol van zorgverlener om jouw cliënt de 'waarheid' te vertellen over corona?

Rick vraagt Paula waarom ze zoveel vitamine C heeft gekocht. Paula zegt dat de extra vitamines haar beschermen tegen het virus. Haar kleindochter heeft haar dit advies gegeven. Rick is verbaasd. Paula belt haar kleindochter.

—————> **Dilemma 2: Wat zou jij doen in deze situatie? Hoe zou jij met Paula het gesprek aangaan?**

- Wie zou je om hulp kunnen vragen als jullie er niet uitkomen?
- Wat kun je doen als Paula na jouw pogingen toch gelooft in de werking van de extra vitamine C-tabletten tegen corona?

Relevante bronnen bij deze casus:

- [Uitgeschreven casus met gesprekshandleiding](#)
- [Geen bewijs dat extra vitamine C werkt tegen coronavirus – Nu.nl](#)
- [Beschermt extra vitamine C mij tegen luchtweginfecties, zoals corona? – Voedingscentrum](#)

Jennifer (17) twijfelt of ze zich moet laten vaccineren.

Haar hele familie is al gevaccineerd, maar zij weet het niet zeker. Ze voelt veel druk vanuit de maatschappij om het ook te doen, maar de dingen die ze online leest en ziet maken haar bang dat ze er onvruchtbaar van kan worden. Ze besluit de huisarts te bellen.

→ **Dilemma:** Stel jij bent de doktersassistent(e): hoe zou jij het gesprek met Jennifer aangaan?

- Wat zou jij gebruiken om Jennifer te informeren? Boeken, artikelen, website, flyer of een andere expert?

Relevante bronnen bij deze casus:

- [Kan je onvruchtbaar worden van het coronavaccin? – Universiteit van Nederland](#)
- [Coronaprik en vruchtbaarheid – Rijksoverheid](#)
- [De angst voor onvruchtbaarheid door vaccin blijkt hardnekkig – NOS](#)
- [Berichten over onvruchtbaarheid door coronavaccin kloppen niet – Nu.nl](#)
- [Is dat echt zo dat... het coronavaccin miskramen veroorzaakt? – Isdatechtzo.nl](#)

Werkvormen

Je kunt de dilemma's voorleggen aan de studenten door hen klassikaal te laten reageren, maar je kunt er ook voor kiezen een van de onderstaande werkvormen in te zetten.

1. Challenge *[Let op: meedoen is niet meer mogelijk]*

Als onderdeel van deze les, of na afloop ervan, kunnen studenten deelnemen aan de landelijke GiG-Challenge. Om deel te nemen moeten zij reageren op de laatste casus van de les. Hierin belt een meisje (Jennifer) naar de huisartsassistent. Duidelijk is dat zij verkeerd geïnformeerd is over de gevolgen van een Corona-vaccinatie.

Vraag aan de studenten is: hoe zou jij in gesprek gaan met Jennifer?

Reageren kon vóór zondag 22 mei '22 24:00 uur op twee manieren:

A) Studenten maken een korte video over hoe zij het gesprek zouden voeren, of schrijven dit uit op maximaal 1 A4. **Let op:** jij moet de inzending van je studenten doorsturen via de website www.goedingesprek.nl om mee te strijden voor de prijzen.

B) Studenten kunnen (individueel) meedoen via sociale media, door bijvoorbeeld te reageren op een oproep van [Marieke Kuypers op TikTok](#), waarin zij jongeren uitdaagt om via een duet, stitch of upload van een eigen video hun beste tip te delen om goed met iemand in gesprek te gaan die is beïnvloed door desinformatie.

2. Denken – delen – uitwisselen

Laat de student één minuut voor zichzelf bedenken wat hij/zij zou doen in de beschreven situatie. Daarna krijgen de studenten kort de tijd om in een tweetal met elkaar uit te wisselen over hoe zij zouden reageren of handelen in de situatie. Geef vervolgens klassikaal enkele studenten de ruimte om in de groep te delen wat er is besproken.

Voordeel: Op deze manier is elke student betrokken en krijgt elke student de kans om actief deel te nemen aan de les.

3. Geef je mening: sta op – blijf zitten

Geef zelf twee mogelijke antwoorden en laat de student fysiek aangeven hoe ze zouden reageren. Deze werkvorm kun je inzetten als studenten zelf moeite hebben om een reactie te geven. Je kunt hem ook gebruiken nadat studenten hun overwegingen hebben gedeeld. Dan wordt de werkvorm ingezet als een soort conclusie.

Voordeel: Op deze manier krijgen alle studenten de kans om een reactie te geven en zijn de studenten even actief in beweging.

4. Gebruik een bron

Bespreek eerst het dilemma dat hoort bij de casus. Laat studenten reageren op basis van voorkennis of hun gevoel. Geef daarna de studenten de tijd om een artikel te lezen. Na het lezen van het artikel vraag je de studenten nogmaals te reageren op het dilemma. Hoe zou de student nu handelen? Is er iets veranderd na het lezen van het artikel?

Voordeel: je leert studenten hun mening ergens op te baseren.

5. Discussie

Formuleer enkele stellingen naar aanleiding van de casussen en laat de studenten zich verdiepen in voor- of tegenargumenten. Op het moment dat je puur over een casus praat vanuit je eigen ervaringen, is er een gevaar voor oppervlakkige gesprekken. Je kunt zelf een stelling formuleren, of gebruikmaken van een van de onderstaande opties:

- Als zorgprofessional is het belangrijk dat ik weet wat desinformatie is.
- In de rol van zorgverlener mag ik mij niet bemoeien met de mening van de cliënt.
- Het past bij het werk van zorgverlener om aan een cliënt te vragen hoe hij/zij zich op internet gedraagt.

Voordeel: Als studenten de tijd krijgen zich te verdiepen in de voor- of tegenargumenten, kunnen zij een beter gefundeerde mening vormen en verkrijgen zij meer kennis van desinformatie.